

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 432/2023-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Ladislava Dudíša (sudca spravodajca) a Libora Duľu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Martinou Gecákovou, advokátkou, Štefánikova 18, Humenné, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Cdo 190/2022 z 28. marca 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 28. júna 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 4 Cdo 190/2022 z 28. marca 2023 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Zároveň žiada o náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa spolu s manželkou v konaní vedenom na Okresnom súde Humenné (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 15 Csp 34/2017 domáhali určenia, že zmluva o poskytnutí euroflexihypotéky z 23. júna 2008 (ďalej len „zmluva o poskytnutí hypotéky“) je neplatná a rovnako neplatná mala byť aj zmluva o zriadení záložného práva č. 001/1216208/08-001/00 z 23. júna 2008 (ďalej len „zmluva o zriadení záložného práva“), ako aj opakovaná dobrovoľná dražba z 30. novembra 2016 (ďalej len „dobrovoľná dražba“). Okresný súd rozsudkom č. k. 15 Csp 34/2017-635 z 25. mája 2021 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) žalobu zamietol, žalovaným nárok na náhradu trov konania nepriznal a konanie v časti o určenie neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva zastavil. Žalobcovia sa proti rozsudku okresného

súdu odvolali. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 19 CoCsp 35/2021 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) rozsudok okresného súdu vo výrokoch I a II potvrdil a stranám sporu nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Následne podali žalobcovia dovolanie, ktorého prípustnosť odvodzovali z § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) a § 421 ods. 1 CSP, ktoré najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol. Žalovaným 1 a 2 nárok na náhradu trov dovolacieho konania nepriznal a žalovaným 3 a 4 nárok na náhradu trov dovolacieho konania priznal.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti zrekapituloval doterajší skutkový stav konania pred všeobecnými súdmi, s ktorého výsledkom nesúhlasí. Podstata jeho sťažnostnej argumentácie spočíva v tvrdení o údajnej neplatnosti dobrovoľnej dražby nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcov, na margo ktorej v podstatnom uviedol, že cena dosiahnutá jej vydražením bola vo výške 18 600 eur, pričom odhadná cena bola určená vo výške 20 000 eur. Zo znaleckého posudku z 12. júla 2013 vyplynula všeobecná trhová cena nehnuteľnosti vo výške 24 500 eur, zo znaleckého posudku z 15. apríla 2015 vyplynula všeobecná trhová cena vo výške 23 700 eur a zo znaleckého posudku z 3. októbra 2016 vyplynula všeobecná trhová cena vo výške 20 000 eur. Podľa názoru sťažovateľa boli znalecké posudky vytvorené v rozpore so zákonom. Poukázal pritom na rozdiel vo všeobecnej hodnote predmetu dražby a najmä na skutočnosť, že ceny nehnuteľností v roku 2013 boli nižšie než v roku 2016, pričom znalecké posudky s neskorším dátumom paradoxne stanovovali stále nižšiu cenu za danú nehnuteľnosť. Z toho dôvodu bol v konaní navrhovaný kontrolný znalecký posudok.

4. Žalobcovia s dobrovoľnou dražbou nikdy nesúhlasili a žiadali žalovaného v 1. rade pred výkonom záložného práva o mimoriadny splátkový kalendár. Boli ochotní splácať úver podľa svojich schopností a možností a s ohľadom na svoju nepriaznivú životnú situáciu. Napriek uvedeným argumentom krajský súd rozsudok okresného súdu vo výrokoch I a II potvrdil.

5. Žalobcovia vyvodzovali prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP namietaním obsahu odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu, ako aj nesprávneho procesného postupu odvolacieho súdu. Zároveň mal okresný súd pochybiť tým, že nevykonal navrhovaný dôkaz – kontrolné znalecké dokazovanie.

6. Podľa názoru sťažovateľa najvyšší súd v napadnutom uznesení neposúdil dovolaním nastolenú právnu otázku, a to tvrdenie o podhodnotení ceny nehnuteľnosti. Rovnako pri posúdení zmluvy o poskytnutí hypotéky neuplatnil právnu úpravu zameranú na ochranu spotrebiteľa, a tým nerešpektoval platný právny poriadok. Napadnuté uznesenie tak predstavuje nezákonné rozhodnutie, ktoré vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a je postavené na mylnom vyriešení zásadných právnych otázok sporu v rozpore so zákonom. Z hľadiska nedostatočného odôvodnenia tak dosahuje intenzitu porušenia práva na spravodlivý proces.

7. Sťažovateľ je toho názoru, že dovolacia námietka týkajúca sa prípustnosti a aj dôvodnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP je opodstatnená. Nevykonanie navrhovaného dôkazu mohlo mať vplyv na posúdenie skutkového stavu. V prípade, že sťažovateľ pred všeobecnými súdmi namietal, že mu oznámenie o dražbe nehnuteľnosti nebolo ako vtedajšiemu vlastníčkovi danej

nehnutelnosti zaslané zákonným spôsobom, všeobecné súdy si museli utvoriť skutkový záver o tejto otázke. Sťažovateľ je preto toho názoru, že právny názor v napadnutom uznesení je postavený na zjavnej chybe v právnom posúdení, v dôsledku čoho malo dôjsť k porušeniu označených práv podľa ústavy a dohovoru.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Sťažovateľ namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania, ktoré považuje za nezákonné a arbitrárne. Zo sťažnostnej argumentácie je však zrejmé, že sťažovateľ nesúhlasí so samotným výsledkom sporu pred všeobecnými súdmi, teda nesúhlasí ani so skutkovými a s právnymi závermi uvedenými v rozsudku okresného súdu, ako aj rozsudku krajského súdu, čo ústavný súd považuje len za súčasť sťažnostnej argumentácie.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

9. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 593/2017). Pri uplatňovaní právomoci podľa čl. 124 ústavy ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav veci a aké skutkové zistenia a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, III. ÚS 151/05).

10. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, z novších napr. II. ÚS 206/2015, I. ÚS 41/2019). Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam.

11. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu rovnako vyplýva, že samotná otázka posúdenia podmienok na uskutočnenie dovolacieho konania vrátane posúdenia otázky jeho prípustnosti patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu. Posúdenie tejto otázky je teda vecou zákonnosti a jej vyriešenie v súlade s ustanoveniami Civilného sporového poriadku, ktorý je právnym predpisom ustanovujúcim v zmysle čl. 46 ods. 4 ústavy podrobnosti o realizácii základného práva na súdnu ochranu vyplývajúceho z čl. 46 ods. 1 ústavy (obdobne čl. 6 ods. 1

dohovoru), v konečnom dôsledku nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (III. ÚS 450/2017). To, samozrejme, neplatí, ak by najvyšší súd posúdil danú otázku ústavne neudržateľne v neprospech sťažovateľa. Ústavný súd sa oboznámil s napadnutým uznesením najvyššieho súdu, aby v kontexte jeho obsahu vyhodnotil obsah námietok prezentovaných sťažovateľom v ústavnej sťažnosti. Zároveň posudzoval ústavnú udržateľnosť napadnutého uznesenia najvyššieho súdu.

12. Sťažovateľ je toho názoru, že najvyšší súd pochybil pri odmietnutí jeho dovolania. Domnieva sa, že v dovolaní správne identifikoval dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, ktorý mal spočívať v nesprávnom právnom posúdení veci krajským súdom, nedostatočnej kvalite odôvodnenia rozsudku krajského súdu a nevykonaní sťažovateľom navrhovaného dôkazu. Najvyšší súd po všeobecnej charakteristike dovolania v bodoch 19 až 27 napadnutého uznesenia v podstatnom uviedol, že v posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP, keďže sa vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami. V súvislosti s dobrovoľnou dražbou konštatoval, že nebolo preukázané, že by v súvislosti s jej konaním došlo k akémukoľvek porušeniu zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dobrovoľných dražbách“). Pokiaľ žalobcovia namietali neplatnosť dražby z dôvodu, že spochybňujú výšku ohodnotenia predmetu dražby, v konaní bolo nesporne preukázané, že žalovaný 1 si ako navrhovateľ dražby a záložný veriteľ splnil všetky povinnosti vyplývajúce z § 7 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách, pričom z vykonaného dokazovania nevyplýva, že by žalobcovia platnosť písomného vyhlásenia žalovaného v priebehu dražby namietali. Žalovaný 2 ako dražobník zabezpečil ohodnotenie predmetu dražby podľa všeobecnej hodnoty v mieste a čase konania dražby v súlade s § 12 zákona o dobrovoľných dražbách, keď ohodnotenie predmetu dražby v zmysle vypracovaného znaleckého posudku nebolo v priebehu dražby žalobcami spochybňované. Po tom, čo bol žalobcom znalecký posudok doručený, títo nežiadali v priebehu dražobného konania o vyhotovenie nového znaleckého posudku. Keďže nebol záujem o vydraženie nehnuteľnosti podľa znaleckého posudku, v ďalšom opakovanom kole dobrovoľnej dražby bol predmet dražby vydražený za zákonom stanovenú cenu v súlade s § 16 ods. 6 zákona o dobrovoľných dražbách. Následne najvyšší súd správne konštatoval, že za vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že žalobcovia sa s rozhodnutím krajského súdu nestotožňujú a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa ich predstáv.

13. V súvislosti s tvrdeným nevykonaním navrhovaného dôkazu najvyšší súd poukázal na svoju relevantnú judikatúru, ako aj judikatúru ústavného súdu týkajúcu sa dokazovania v civilnom sporovom konaní a následne v podstatnom uviedol, že na pojednávaní uskutočnenom 25. mája 2021 právna zástupkyňa žalobcov vykonanie kontrolného znaleckého dokazovania nenavrhla a uviedla, že ďalšie návrhy na vykonanie dokazovania nemá. Následne bolo dokazovanie vyhlásené za skončené. Z uvedeného vyplýva, že nebolo povinnosťou súdu prvej inštancie nariadiť kontrolné znalecké dokazovanie a ani nebolo jeho povinnosťou v odôvodnení svojho rozhodnutia vysvetliť, z akého dôvodu dôkaz nevykonal, keďže nebol zo strany žalobcov navrhnutý.

14. Ústavný súd po komplexnom posúdení napadnutého uznesenia vo vzťahu k odmietnutiu dovolania podľa § 420 písm. f) CSP ako neprípustného dospel k záveru o jeho ústavnej udržateľnosti. Najvyšší súd sa podrobne a vyčerpávajúcim spôsobom vysporiadal s obsahom mimoriadneho opravného prostriedku sťažovateľa (body 16 až 27), čím poskytol náležitú ochranu označeným právam, čo je z ústavnoprávneho aspektu podstatné. Najvyšší súd rozhodol o dovolaní sťažovateľa zákonom predpokladaným spôsobom, rešpektujúc pritom relevantnú právnu úpravu vzhľadom na jej účel. Ústavný súd nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu (v medziach posudzovanej prípustnosti dovolania, pozn.), ktorý by nemal oporu v procesných kódexoch.

15. Žalobcovia podali dovolanie aj podľa § 421 ods. 1 CSP. Ústavný súd sa po posúdení obsahu dovolania, ako aj napadnutého uznesenia najvyššieho súdu plne stotožňuje s právnym názorom najvyššieho súdu, že uvedenie daného dovolacieho dôvodu bolo len formálne, keďže dovolatelia v dovolaní nešpecifikovali žiadnu relevantnú právnu otázku ani neuviedli žiadnu konkrétnu judikatúru najvyššieho súdu, od ktorej sa mal krajský súd pri svojom rozhodovaní odkloniť. S týmto záverom napokon sťažovateľ ani v ústavnej sťažnosti kvalifikovane nepolemizuje. Najvyšší súd preto postupoval správne a v súlade so zákonom aj pri odmietnutí tejto časti dovolania.

16. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

17. Berúc do úvahy už uvedené, ústavný súd konštatuje, že v uvedenom prípade neboli splnené podmienky na prijatie ústavnej sťažnosti v danej časti na ďalšie konanie. Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmietol túto časť ústavnej sťažnosti sťažovateľa ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.2. K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy:

18. Sťažovateľ porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy odvíja od porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Práve s ohľadom na argumentačné prepojenie oboch uvedených obsahových častí ústavnej sťažnosti nemohlo v dôsledku absencie porušenia základného práva zaručeného podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru dôjsť ani k porušeniu sťažovateľom označeného základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, a preto aj v tejto časti bolo potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

19. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti v celom rozsahu bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa obsiahnutých v petite jeho ústavnej sťažnosti, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. septembra 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu